

Himne d'Alpicat

Signatura al Llibre d'Honor d'Alpicat del Sr. Jaume Gilibert i Torruella, delegat del Govern de la Generalitat a Lleida.

Lira Ampostina

Coral adulta, infantil i juvenil i la Lira Ampostina en plena interpretació de l'himne d'Alpicat.

El Sr. Jaume Gilibert i Torruella, delegat del Govern de la Generalitat a Lleida i l'alcalde d'Alpicat Pau Cabré i Roure.

Intercanvi d'obsequis entre el Sr. alcalde d'Alpicat i el president de la Coral Sant Bartomeu.

Coral infantil i juvenil Sant Bartomeu

Presentació

Elaborar una lletra per a un himne és una tasca prou difícil, si no es posseeixen els coneixements de mètrica necessaris i si no es té una mica d'experiència en l'elaboració de poemes. Així mateix, la lletra no seria prou sincera sense uns veritables sentiments d'afecte vers la nostra vila. Per tant, no us podem oferir ni tècnica ni experiència, però en canvi us podem oferir la nostra sincera dedicació.

A l'hora d'elaborar el poema hem emprat un metre decasíl·lab per a les tres estrofes per tal de facilitar la seva adaptació musical. Com podreu observar la rima és vocàlica i lliure. D'aquesta manera els clíxés mètrics no ens havien de condicionar la lletra. Pel que fa a la tornada, vam preferir canviar la mètrica per tal de marcar una diferència i que s'hi pugui, fins i tot, fer una tonada diferent.

Vam incloure referents locals com ara el tossal de la Corona i el Parc del Graó i hem volgut exaltar les nostres arrels: la pagesia. El poble creix i es modernitza, acull nous vilatans i hi conviu de manera exemplar; som molts els nouvinguts que ens hem pogut integrar fàcilment a la comunitat. Aquesta idea hem intentat reflectir-la al llarg de tot el poema utilitzant un vocabulari senzill i planer.

La vila d'Alpicat

Al cim del Tossal de la Corona
està hissada la nostra senyera
i si alcem els ulls allí hi veurem
com ens assenjala en tot moment
quin vent acarona nostra terra.

Tornada

Apleguem-nos vilatans,
celebrem la nostra festa
i anem al Parc del Graó,
mostra de prosperitat
de la vila d'Alpicat.

Arbres que esclaten en primavera,
formant un mantell de blanques flors,
donen un suau perfum al nostre entorn,
i ocells saltironant pel ramatge
posen música a aquest bell paratge.

Tornada

Dolça i bella vila d'Alpicat,
ets un exemple clar d'harmonia
que ha sabut adaptar el seu passat,
aquella entranyable ruralia,
en acollidora actualitat.

Tornada

Lletra

Jaume Freixas i Ignasi Parra

Música

Emy Boira i Gatius

Arranjament pianístic

Lluís Castel

Se'n barallen les veïnes...

SE'N BARALLEN LES VEÏNES DEL PANÍS DE LES GALLINES

El podem consumir de mil maneres: en forma de farina, bullit i posat en amanida, torrat i ben saladet (qui no recorda el de la marca Churruca?), cuit sense traure'l de la panolla (alguns se l'untan amb mantega)... És la gran planta herbàcia anual de la família de les gramínies (*Zea mays*), de tija o canya dreta i nuosa acabada en un plomall i de fulles alturnes lanceolades d'un verd intens, anomenada "blat de moro", "blat indi", "moresc" i, entre nosaltres, "panís".

Totes les formes lèxiques que acabem de citar surten al diccionari i, per tant, totes es poden considerar pròpies del registre estàndard. Ara bé, com passa amb tants altres casos, mentre que tothom coneix l'expressió "blat de moro" i la considera correcta a tots els nivells, les paraules "dacsà" o "panís" es tenen per dialectals i resulten desconegudes (i, per tant,

La forma "dacsà" és la pròpia del valencià i, com passa amb tants mots del món de l'agricultura, procedeix de l'àrab (*daksa*), amb el mateix significat. La locució "blat de moro" indica també aquest origen oriental per bé que en aquest cas conserva l'etimologia autòctona preromànica.

Així, doncs, l'única forma que manté l'etimologia llatina és "panís" (del llatí *paniciu*, derivat de *panicu*, amb el mateix significat). Aquesta paraula és pròpia de la major part del català nord-occidental i abasta, fins i tot, part del valencià septentrional.

Segons el diccionari Alcover-Moll, en algunes zones (Empordà, Garrotxa, Plana de Vic, Vallès) anomenen "panís" una planta, també gramínia, de l'espècie *setaria italica*, de tronc dret i robust, llarga fins a un metre, fulles verdes, planes i espiguetes formant panolla amb pedicels llargs un xic caiguts. En castellà l'anomenen *panizo*, aquesta varietat, per distingir-la del *maíz*. Això explica que en el *Tirant lo Blanc*, per exemple, poguem llegir: "Trobaren-lo [el castell] fornit de moltes vitualles, ço és de mill, e de forment, dacsà e panís per a set anys" (i no és pas que la "dacsà" i el "panís" siguin una mateixa cosa).

No tinc constància que la frase feta que hem posat per títol (i que fa referència a les discussions abandonades que de vegades es tenen per temes sense importància) s'hagi dit mai a Alpicat, però tampoc no fóra estrany que hi fos o hi hagués estat-- ben habitual fa alguns anys, quan a totes les cases hi havia aviram i sovint se'l devia alimentar, entre altres coses, a base de panís.

Llorenç Capdevila

EL Nou Pinetell

Col·labora!

S'acaba l'any

INTRODUCCIÓ

Un cop acabada la temporada caldria fer un balanç de com ens ha funcionat el jardí durant la campanya

Caldria anotar en una agenda totes les adversitats viscudes en el manteniment de gespes, flors, i plantes arbòries i arbustives, juntament amb un calendari de dates i condicions climàtiques per no ensopegar un altre cop en la mateixa pedra, i poder tenir el jardí en òptimes condicions l'any següent.

Cal recordar que climatològicament no hi ha cap any igual, però que cíclicament els anys es repeteixen. Per tant, si l'hivern és més fred o més llarg, el pugó o altres paràsits i malalties ens apareixeran més tard, i potser amb menys intensitat, per la qual cosa les nostres previsions canviaran notablement.

Un cop nosaltres entrem dins la dinàmica de la professionalitat (pel que fa a la jardineria particular), certament anirem esbrinant diferents aspectes o tarannàs del nostre entorn natural que ens faran canviar la manera de pensar sobre les nostres actuacions, i realment ens faran entendre com n'és de fàcil mantenir la natura viva, sense haver-hi d'estar sempre a sobre.

PLAGUES

Rovell

Avui no parlarem d'un insecte o un àcar, sinó d'un fong.

En castellà conegut com a *roya*. Aquest nom es derivat de l'oxidació del ferro, a causa del color que adquireix la planta quan està afectada.

N'hi ha diferents varietats, i podem trobar-lo en gairebé totes les espècies vegetals: *Puccinia graminis*, de color negre; *Uromyces* *sps.*, de color marró; *Gymnosporangium subcorticium* de color groc, i, la de color taronja i molt coneguda en rosers, *Phragmidium subcorticium*.

